

מדינת ישראל
בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 865135/3

בבית הדין הרבני האזורי חיפה

לפני כבוד הדיינים :

הרב דניאל אדרי - אב"ד, הרב אייל יוסף, הרב דוד בר שלטון

התובעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד עמוס צדיקה)

נגד

הנתבע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד טלי רונן)

הנדון: כתובה

פסק דין

הצדדים נישאו ביום 0.0.2000. לצדדים שלושה ילדים קטינים. הצדדים התגרשו ביום 0.0.2013

לפנינו תביעת האשה לכתובה, מנגד תביעת הבעל הטוען שרומה או הוטעה בסכום שצוין בכתובה.

הבעל הגיש תביעת גירושין ביום כ"ח באלול תשע"א (27.9.2011). בדיונים שהתקיימו בבית הדין הבעל עומד על תביעתו להתגרש, האשה מעוניינת בשלוס־בית. הצדדים נשלחו ליחידת הסיוע. לפי חוות הדעת הבעל מתעקש בתוקף על הגירושין ונחוש בדעתו להתגרש ואין הוא מעוניין בניסיון לטפל ביחסיו עם אשתו. האשה ביקשה שלוס־בית. לדברי האשה היא פגועה מהדרך שעזב הבעל את הבית, מהמאבק שהוא מנהל נגדה ומהקשר שיש לו עם אשה אחרת. בהמשך המפגשים ביחידת הסיוע עלה רושם שכיום האשה מבינה שבשל נחישות הבעל להתגרש, הגירושין בלתי נמנעים. האשה מתקשה לקבל את הפרידה וחוששת שעתידה ועתיד ילדיה אינו מוסדר ואינו מובטח.

האשה וב"כ הציגו בפני בית הדין דו"ח חוקר בעניין בגידת הבעל עם אשה בשם ט.ו.

בדיון מיום כ"ט במרחשון התשע"ג (14/11/2012), בחקירת הבעל, הודה הבעל שהוא מקיים חיי אישות עם אותה אשה והוא בקשר אֶתה לפחות שנה.

מלבד הטענה שהעלה הבעל שרומה או הוטעה בסכום המצוין בכתובה, טען הבעל וב"כ שלאשה הייתה מערכת יחסים לפני כחמש שנים עם אדם בשם ר.ר עוד בהיותה נשואה.

האשה הכחישה. לדבריה, "לפני שש שנים [פלוני] עזב את הבית לחודשיים, בחודשיים הללו, [פלוני] קיים יחסי מין עם אשתו של ר.ר. זה מה שנאמר לי אז. הם

היו חברים טובים שלי. [פלונג] לא סיפר לי על זה, אלא ר.ר סיפר לי מתוך הכעס שלו. [פלונג] ואני היינו פרודים ולא ייחסתי לזה חשיבות כי רציתי שיחזור הביתה. נראה שהיה נוח [פלונג] לחשוב שאני עשיתי אותו הדבר. לא שכבתי אתו, לא קיימתי אתו מערכת יחסים כל שהיא. לא היה קשר מעבר לזה שהלכתי לסופר שלהם. בנוסף, הייתה לי בעיה נשית באותה תקופה ולא יכולתי לקיים יחסים ואני יכולה להוכיח זאת. [פלונג] חזר הביתה, ולאחר שטיפלתי בבעיה שלי חזרנו לקיים יחסים כבעל ואשה. לא היו לי יחסים עם אף גבר כי אצלי זה דבר בזוי. [פלונג] שבר את האמון שלי בכל כך הרבה רמות, ואני חושבת שהתיקון המשותף שלנו הוא התיקון הפרטי שלי."

האשה מכחישה שקיימה יחסי אישות עם ר.ר. בית הדין קבע מועד דיון הוכחות לבקשת הבעל וב"כ, והנטען ר.ר הוזמן להעיד.

בדיון ביום ז' בכסלו התשע"ד (10/11/2013) הופיע העד ר.ר ת"ז...מוזהר לומר את האמת.

בחקירתו של הנטען ר.ר ע"י ב"כ הבעל והבעל עצמו, הכחיש הנטען ואף הצהיר שמוכן להיבדק בעניין זה בפוליגרף כמובא בפרוטוקול הדיון, (בית הדין תמה על ב"כ הבעל שהזמינו את הנטען להעיד, היעלה על הדעת שגם אם היה נכון יודה בדבר, אולי יש ללמד זכות עליהם שחשבו שהעד לא ישקר או יגמגם בעדותו והתרשמות בית הדין תהיה שהעד משקר).

עוד טען הבעל וב"כ בסיכומיו שיש להפסיד את האשה כתובתה מאחר שהאשה הרתה מגבר זר והפילה קודם החתונה, דבר שלדברי הבעל נודע לו רק לאחר שנולד בנו בכורו ורצה לעשות לו פדיון. עשה שאלת רב ונאמר לו שלא צריך פדיון. עקב זאת טוען הבעל כי הוטעה והעלימו ממנו מידע, ויש כאן טענת מקח טעות. טענה זו העלה ב"כ הבעל בדיון ביום ז' בכסלו התשע"ד (10/11/2013), שורות 69-70 והאשה הכחישה, אפילו נאמר נכונים הדברים הרי הבעל סבר וקיבל, לאחר שנודע לו המשיך הבעל לחיות עם האשה עוד שנים רבות והביאו לעולם עוד שני ילדים, ומעולם לא שמענו שהעלה טענה וגם לא היה מעלה טענה זו אם האשה לא הייתה תובעת כתובה.

כמו כן טען הבעל וב"כ בסיכומיו שהאשה מפסדת כתובתה מאחר שלא טבלה במקווה ושימשותו נידה. יש לציין שב"כ הבעל מחפש טיעונים כאלה ואחרים שאין להם קשר למקרה זה, והעיקר לירות חיצים אולי חץ אחד יקלע למטרה, זאת רק כדי להפסיד את האשה כתובה. יש לציין שאין הצדדים מנהלים אורח חיים דתי או מסורתי. מעולם הבעל לא דרש או תבע מהאשה ללכת למקווה, הרי הבעל תובע גירושין, והאשה דורשת שלום-בית, וכל הניסיונות לשלום לא הועילו, וע"פ הרוב באשמת הבעל, ועכשיו כעבור ימים ושנים וילדה לו בנים נזכר בטענה זו שלא הלכה למקווה ושימשותו נידה, ואך תואנה הוא מבקש להוציאה בגט למרות רצונה, ובלי כתובה. באמת שהדברים נראים לעיני בית הדין שהבעל הזה אין תוכו כבוד. עיין בעניין זה בשו"ת יביע אומר חלק ג - אבן העזר סימן כא אות יט ואעתיק את החלק הנוגע לעניינינו:

"זאת תורת העולה כי בני"ד שטענת הבעל לא נאמרה מתוך כנות ותום לב, ורק תואנה הוא מבקש ובעקיפין הוא בא להפטר מאשתו להוציאה בעל כרחו בלי כתובה, אין לחוש לדבריו, וחיובא רמיא

עליו לפרנסה ולכלכלה כהלכת גוברין יהודאין. אולם הא ודאי שעל בית הדין להוכיח את האשה, בלשון הקשה בתוך הרכה, ולהזהירה שמכאן ולהבא תתנהג ככל בנות ישראל הכשרות, בכיסוי הראש בבגדי צניעות. ואם לא תאבה האשה להיטיב דרכיה יאיימו עליה ויגלגלו עמה ככל אשר בכחם, והיה ה' עם השופט. אולם אם בכל זאת תסרב לשמוע בקול מורים, ונראה לעיני ביה"ד שהבעל מוכן להשלים עמה אם תתנהג בצניעות כדת, יש לקנסה בכתובתה ובמזונותיה. וכעין מ"ש הרמב"ם והרדב"ז בתשובותיהם (המובאים לעיל אות ב). **אבל אם אין פני הבעל לשלום, ורק מחזיק בטענה זאת לגרש את אשתו בעל כרחו ובלי כתובה, נראה שאין לקנסה כלל. שאל"כ כל איש חפשי הנשוי עם חפשיה כמוהו (כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים), ויתן עיניו באחרת, יבא בטענות כאלה להתעולל על אשתו להוציאה בעל כרחו ובלי כתובה, והיא לא תוכל עמוד בדרישותיו, פן תהיה לבז בעיני חבריהם וחברותיהם. ויוציא מחשבתו אל הפועל לגרשה בלי כתובה, ובניגוד לרצונה. ונמצאנו מסייעים ידי עוברי עבירה, לבגוד באשת נעוריהם, וללכת אחרי שרירות לבם ועיניהם.** (הדגשה שלי א.ד.) וכיו"ב כ' בשו"ת פרי השדה ח"ב (סי' כב), בדין מי שנפל בחלקו אשה רעה העוברת על דת משה ויהודית ומשמשו נדה וכו', ואינה רוצה להתגרש ממנו, והעלה לדינא, דלא מבעיא אם גם הוא ידע שהיא נדה ושמש עמה דפשיטא שאין להתיר לו לישא אשה אחרת, אלא אפי' אם הוא לא ידע מזה, מ"מ כיון שאם תעשה תשובה יהיה מותר לו לדור עמה, צריכים להתרות בה ולדבר על לבה אולי תשוב מדרכה הרעה. ואם בכ"ז לא תתרצה ולאחר שביה"ד יעינו בדבר אם באמת כוונתו לשם שמים, יתירו לו לישא אשה אחרת בצירוף ק' רבנים. אבל זולת זה ובלי היתר ק' רבנים אין דעתי מסכמת כלל להתיר. עכת"ד. ודון מינה ואוקי באתרין. ובאמת שאף על תשוי הרמב"ם והרדב"ז הנ"ל, מצינו חולקים ע"ז, וס"ל שאם היתה משמשו נדה בידיעתו אין לקנסה בכתובתה כלל. וכמבואר בשו"ת פנים מאירות ח"ב (סי' יא - יב). ובשו"ת נוב"י תנינא (חאה"ע סי' כו). ע"ש. וכן מוכח ממ"ש הבית שמואל (קטו סק"ז) שאם האכילתו דבר איסור, והוא ג"כ אוכל איסור לא הפסידה כתובתה. (ואין לחלק בין משמשו נדה שהיא עצמה עושה האיסור, למאכילתו דבר איסור שהיא אינה אוכלת. ופשוט.) ומההיא שכי' המהר"ם בתשוי הרשב"א (סי' תתסו) שאם היא עוברת על נדרים ושבועות, ומביאה עדים שגם הוא עובר על נדרים ושבועות לא אבדה כתובתה. וכ"פ הרמ"א (סי' קטו ס"ג). אין להוכיח כדברי האחרו' הנ"ל, דשאני התם שכל הטעם משום מיתת בנים, כדאי' בירוש' פי' המדיר, וההוא גברא לא בעי בני. וכמבואר בתשוי מהר"ם שם. וכ"כ הח"מ והב"ש. ועי' בפתחי תשוי (סק"ג) שה"ד הפמ"א ונוב"י ושכ"מ בבית מאיר (סי' צו). ע"ש. איברא דנראה דלא סיימה קמיהו תשוי הרמב"ם והרדב"ז הנ"ל. [ושו"ר בקובץ שיעורים (כתובות, סי' רלג) שהעיר מזה. ע"ש]. אכן כל זה במשמשו נדה, אבל בדין היוצאת לשוק וראשה פרוע ומראה זרועותיה לבני אדם, שפיר סמכינן על האחרו' הנ"ל בהצטרפות מש"כ לעיל (אות יג). והכל לפי ראות עיני הדיין. והשי"ת יגדור פרוותינו ויערה עלינו רוח טהרה וקדושה רוח דעת ויראת ה' ויאיר עינינו בתורתו הקדושה אמן. עובדיה יוסף ס"ט

הבעל וב"כ הביאו עוד מספר טיעונים בסיכומיהם אך אין בהם כדי להפסיד את כתובתה.

ועתה ניגש לעיקר תביעת הבעל שלדבריו רומה או הוטעה בסכום המצוין בכתובה.

יש לציין שהבעל ניסה לילך אימים על בית הדין בהביאו את הטלוויזיה מהדורת החדשות ביום הדיון ואף שדרו את הכתבה בחדשות בעניינו בגין "זיוף הכתובה", הצלמים ידעו שהרב המקדש אמור להגיע ואף ראינו אותו כדברי הרב המקדש "הוא בא אלי ישר בנושא הזוג [ק']. הם קיבלו את החומר, הדיסקים, הם יודעים את הסכומים, וכמעט לא הייתי צריך להתראיין". בית הדין שאל את הבעל אם הוא מעוניין להבדק בעניין זה בפוליגרף והבעל סירב, די למבין.

הבעל טוען כי רומה או הוטעה בסכום הכתובה וכל כוונתו הייתה שסכום הכתובה יהיה 54,000 ש"ח ולא 540,000 ש"ח כפי שכתוב בכתובה. כסימוכין לדבריו הציג לבית הדין את קלטת החתונה, טקס כתיבת הכתובה טרם החתימה על שטר הכתובה שבה רואים רק חלק מטקס כתיבת הכתובה כאשר בחלק זה רואים את הרב, החתן [פלונני], הכלה ודוד הכלה המדברים על סכום של שלוש פעמים ח"י אלפים ש"ח ושומעים, 36, 44 ו-54.

אין מחלוקת שבקלטת עצמה נשמע מסדר הקידושין הרב אבוחצירה, בנוכחות כל הקהל, מקריא את שטר הכתובה ומציין את הסכום של 540,000 ש"ח, והחתן שומע סכום זה, כמו כן שטר הכתובה גופו מפרט סכום של 540,000 ש"ח חתום בחתימת הבעל והעדים. כמו כן בתיק בית הדין מצויות תמונות של חתימת הבעל על שטר הכתובה וכן הרמת מטפחת (קבלת הקניין).

לדברי האשה הבעל מרמה את בית הדין, הבעל מציג קלטת ערוכה, בה רואים באותו חלק שנשמט בעריכה, ובו גם החלק של החתימה על הכתובה, הסכים הבעל, בנוכחות כל הצדדים והרב מסדר הנישואין, להעלות את סכום הכתובה ל-540,000 ש"ח.

ב"כ האשה כתב בסיכומיו ראיות שהקלטת ערוכה ונשמט ממנה חלק מעריכת הכתובה:

א. הקלטת עצמה - כל המעיין בקלטת רואה כי היא נקטעת במהלך הדיון והכנת הכתובה הקטיעה מלווה בכך שהמצלמה מסתכלת על שני מקומות שונים (לפני הקטיעה ואחריה) וכן בכך כי המוזיקה באולם שונה (לפני הקטיעה ומיד לאחריה). דבר האמור הוצג בפני בית הדין בדיון.

ב. בית הדין עצמו, לאחר שצפה, ציין בפרוט' הדיון מיום 14/03/13, מול שו' 72: "בית הדין: ייתכן והצלם עצמו ערך שהרי לא מקובל לתת את כל ה-6 שעות של הצילום".

ג. הרב דוד אבוחצירה, מסדר הקידושין אמר מפורשות:

"העד: משהו חסר בקלטת, חסר קטע שאני פונה ל[פלונני] הכלה. הקלטת ערוכה". (פרוט' מיום 14/03/13, מול שו' 67). ודוק - מדובר בעד ניטראלי ובלא שנשאל, גילה כי הקלטת ערוכה וציין כי אין היא משקפת את אשר קרה בחלקים שלא צולמו (שנשמטו בעריכה).

ד. מהקלטת נשמט הקטע של חתימת הכתובה, ראו תשובת העד הרב אבוחצירה פרוטי, מול שו' 71.

בדיון מיום ב' בניסן התשע"ג (13/03/2013), העיד מסדר הקידושין הרב דוד אבוחצירה ולאחר שצפה בקלטת אמר:

העד: משהו חסר בקלטת. חסרה קטע שאני פונה ל[פלוגני] הכלה. הקלטת ערוכה.

ש. אחרי שראית את הקלטת. אתה זוכר את האירוע?

ת. זוכר את האירוע. לא כ"כ זוכר פרטים.

ב"כ האשה: אני אומר שהקלטת ערוכה. יש לי שאלה לעד. אם בקלטת יש שלב שכתבת את הכתובה?

ת. לא רואים את זה.

אין ספק לבית הדין לאחר עדות הרב המקדש כי הקלטת ערוכה ואין היא משקפת את כל מהלך כתיבת שטר הכתובה, וחסרים בה חלקים שלמים ובהם הקטע שהרב פונה ל[פלוגני], הכלה, החלק שכתובת (מילוי) שטר הכתובה וחתימת שטר הכתובה, וזאת על פי עדותו של הרב המקדש, כמו כן על פי עדות הרב המקדש אין הוא עורך כתובות פחות מ-100,000 ש"ח ולא יותר מ-500,000 ש"ח. הרב המקדש נוהג להסביר לבעל על מה הוא חותם, מהי הכתובה ומהי תוספת כתובה, והכול נעשה ברוגע ובשקט בלא לחץ וכפייה וזאת כפי העולה מחקירתו של הרב המקדש.

ש. האם אתה מכיר את הצדדים?

ת. לא זוכר מהחתימה.

ש. השם [ק' א'] אומר לך משהו?

ת. כן.

ש. בכתובה 540,000 ₪ והבעל טוען שסיכס איתך 54,000 ₪. גם בקלטת שומעים שאתה מקריא תחת החופה 540,000 ₪.

ת. מהחתימה עצמה אני לא זוכר. אני עורך חופות הרבה שנים, אני מסביר לחתן מה הכתובה וכל תנאי הכתובה, ואת עיקר הכתובה, ואת ההתחייבות הנוספת. בד"כ נותנים לי סכומים זהירים, אני ממליץ ואומר שהסכום לא מכבד, ואני נוטה לשכנע מ-100,000 ₪ עד 500,000 ₪ ולא יותר.

ש. אם הוא הציע 54,000 ₪ האם ייתכן והמלצת לו להעלות את הסכום?

ת. בהחלט כן. אני תמיד אומר שצריך להציע סכומים סבירים, אבל לא פחות מ-100,000 ₪, אלא אם כן אני מבהיר לחתן לפני שאני כותב ולפני שאני מבהיר ל[פלוגני] הכלה. לעולם לא אעשה ולא אחתום דבר שלא ברור. אצלי אין ליצנות ואין בדיחות, הכול נעשה בשיקול דעת והקפדה על קלה כבחמורה. לא ייתכן שהוא אמר לי 54,000 ₪ ורשמתי 540,000 ₪. אני יושב במקום שקט ולא רועש, ואני הקראתי את זה בקול רם באולם, ואני שואל האם יכול לערער על כך כ"כ הרבה שנים.

ש. האם אתה נוהג לכתוב בזמן שאתם יושבים בחדר ?

ת. הוא יושב וחותרם ברוגע במשרד, ואני מסביר לו על מה הוא חותרם. אני נותן ביטוי להתחייבות.

ש. האם אתה מסב את תשומת ליבו לסכום?

ת. אני מדגיש לו את הסכום.

ב"כ האשה: הקלטת שהוגשה היא ערוכה.

בית הדין: נוכל לשלוח לבדיקה.

ב"כ האשה: את הקטע בפרסום הוא לא אומר שלוש פעמים.

ב"כ הבעל: אני שואלת, כאשר אומרים 3 פעמים 18, למה הוא התכוון ח"י, ל-18 ל-180,000 ₪.

ת. לפעמים אומרים לי ח"י אלפים, ואז אני אומר שזה יהיה 180,000 ₪. כי בגימטריה זה יוצא סכום זעיר מאד.

ש. ז"א, שאם הוא אמר 3 פעמים ח"י, אתה נתת לזה ביטוי של 3 פעמים 180,000 ₪.

ת. כי 3 פעמים חי יכול להיות גם 54 ₪.

כתב מרן הבי"י אבן העזר סימן סו:

כתוב בתשו' הרשב"א (סי' תרכט) על עם הארץ שבא לגרש את אשתו, וא"ל הבי"ד שיפרע לה כתובתה ואמר שלא הבין כשקרא החזן את הכתובה ולא הבין התנאים. ושאלו את פי הרב רבינו מאיר והשיב דשומעין לו. והוא (הרשב"א) אומר דאין שומעין לו דחזקה שהעידו עדים בע"פ ועל פיו חתמו בו. ואם אין אתה אומר כן לא הנחת חיוב לעמי הארץ ולא לנשים שכולם יטענו כן. ואין אלו אלא דברי תימה. אבל מה אעשה שכבר הורה זקן ויושב בישיבה, חכם עם איש שיבה. עכ"ל.

וכתב מרן הבי"י באבהע"ז ס"ס סו:

"ואיני יודע למה נחבא אל הכלים משום דחזא גברא כיון דתיובתא לא חזא. ולענין הלכה נ"ל כדברי הרשב"א, משום דאלי"כ לא שבקת חיי לכל בריה שכל עמי הארץ יאמרו כן. עכ"ל

וכן פסק הרמ"א בהגה אבן העזר הלכות כתובות סימן סו סעיף יג:

ולכן עם הארץ שבא לגרש, ואמר אח"כ שלא הבין מה שהיה כתוב בתנאים או בכתובתה, אינו נאמן דודאי העדים לא חתמו מה שלא העידו בפניו תחלה על פה (תשובת הרשב"א סי' תרכ"ט).

בשאלה ממש דומה לעניינינו דן מורנו ורבינו הראשלי"צ הרב עובדיה יוסף זצוקלה"ה (הכפ"מ), בשו"ת יביע אומר חלק ג' אבהע"ז סימן יג' וכתב מחלוקת רבינו מאיר והרשב"א, דווקא כשחתמו העדים בלבד, ולא נעשתה שום פעולה מצד הבעל, לכן נאמן הבעל לומר שלא הבין אבל אם גם הבעל חתם ועשה מעשה בין לרשב"א ובין לרבינו מאיר אין הבעל נאמן לומר שלא הבין מאחר שעשה מעשה בחתימתו. ע"ש. וכתב עוד שם דמ"ש הרשב"א בסו"ד, ומה אעשה שכבר הורה זקן וכו', לא משום שחזר בו מסברתו הראשונה, אלא שמאחר שהורה זקן לא רצה לאהדורי עובדא אבל לעולם עודנו עומד בסברתו.

וכן כתב הכנסת הגדולה אה"ע (סי' סו הגב"י אות לט) והובא ביביע אומר שם, שכי' דמ"ש מהר"ם דשומעין לו היינו דווקא בכתובה דעדים קא מחייבי ליה אבל כשהוא עצמו חותם, אכן מחייבין ליה, דהא ודאי חזקה היא דלא חתים עד דידע מאי דאכתיב עליה. אי"נ גמר בדעתו להתחייב בכל הכתוב עליו. מהר"ר בצלאל בתשוי' סי' כה. עכ"ל.

אם כן במקרה דידן שהבעל חתם על הכתובה ובנוסף עשה גם מעשה קניין, ולדברי הרב המקדש אף הסביר לבעל על מה מתחייב ומהו סכום הכתובה, והרב המקדש קרא את הסכום ברבים והבעל שמע, אפילו נאמר שהבעל התרגש בזמן החופה ולא שם לב למה שאמר הרב המקדש, אין לי ספק שהבעל ראה את סרט החתונה מספר פעמים ושמע את הסכום ומה התחייב ואפילו הכי לא ראינו ולא שמענו שהעלה או דיבר אי פעם בעניין זה, ועוד הרב המקדש נוהג להסביר לבעל על מה הוא חותם, מהי הכתובה ומהי תוספת כתובה, והכול נעשה ברוגע ובשקט בלא לחץ וכפייה וזאת כפי העולה מחקירתו של הרב המקדש, ולאחר מכן קרא הרב המקדש את הכתובה ברבים. וכן כתב מרן בשולחן ערוך והרמ"א חושן משפט הלכות הלוואה סימן סא סעיף יג:

"מי שטען על כתובת אשתו שהיה עם הארץ ולא הבין כשקרא החזן הכתובה והתנאים, אין שומעין לו. הגה: וה"ה בשאר דקדוקים שיש לדקדק מן השטר, ולא אמרינן דהאי גברא לא דקדק כל כך, וכמו שנתבאר בסמוך (בית יוסף בשם ריב"ש סימן ת"פ)."

אם כן מאחר שהבעל עשה מעשה בחתימתו על שטר הכתובה ואף עשה קניין ודאי שאף לדעת רבינו מאיר אין נאמן ועליו לשלם את הכתובה במלואה. חתימת שטר הכתובה מחייבת אותו כדקי"ל בחו"מ (ר"ס מ) שאם כתב לו בשטר הריני חייב לך מנה, אף על פי ששניהם מודים והעדים יודעים שלא היה לו אצלו כלום חייב לשלם, שהרי חייב עצמו, כמו שישתעבד הערב. ע"ש. ואין נאמן לומר לא ידעתי מה היה כתוב בשטר.

ועיין בתשובות המיוחסות להרמב"ן (סי' עז), והובא ביביע אומר שם, שנשאל בדין שטר שנעשה בכתובת עכו"ם והוא חתום עליו, אי נימא כיוון דלא ידיע למקרי לא מהני וכו'. והשיב, כל שחתם ידו יוצא עליו גובין אותו מבני חרי. דאפי' לכשתמצא לומר שכשאיין יודע לקרות אין מתחייב, מ"מ מסתמא אני אומר כל שהוא חותם ודאי קרא ואח"כ חתם וכו'. ועוד שאפי' המלוה מודה שאין יודע לקרות אי"נ יש עדים שחתם עד שלא קראו, מ"מ מתחייב הוא עתה בכל מה שכתוב בו כיוון שלא חשש לקרותו וסמך על הסופר, שכל הסומך על נאמנות אחרים, הלוא הוא גומר בדעתו להתחייב בכל מה שיאמר מי שהאמין על עצמו, וה"ט דשליש וכו', וכ"ש הכא שהוא חייב מדרי' יוחנן דאמר (כתובות קא:) חייב אני לך מנה חייב, כלומר אף על פי שלא היה חייב לו. וקי"ל כריו"ח. עכ"ל.

וכן פסק מרן בש"ע בחו"מ (סי' מה ס"ג) וז"ל, הודאה בחתם ידו והשטר בגופן של עכו"ם, והדבר ברור שאין יודע לקרות ויש עדים שחתם עד שלא קראו, מ"מ מתחייב הוא בכל מה שכתוב בו. ע"כ.

ואין להקשות ולומר שיכול המוחזק לטעון קים לי נגד מ"ש מרן בבית יוסף ולא הובא בשולחן ערוך, מאחר שידועה המחלוקת באחרונים אם קבלנו דעת מרן במ"ש

בב"י או לא קבלנו אלא רק מה שכתב בשולחן ערוך בלבד, לכן הבעל יכול לטעון קים לי כמ"ד שלא קבלנו אלא רק מה שפסק בש"ע. כמובא בשו"ת רב פעלים ח"ב חאה"ע ר"ס ח, ע"ש. אף בשאלה זו דן היביע אומר שם וכתב לתרץ שי"ל דחתימת העדים בלבד על הכתובה לא סגי, דשמא יטעון שלא הבין מ"ש בכתובה, ויאמר קים לי היפך מ"ש מרן בב"י, כיוון שמהר"ם סובר ששומעים לו, ואף הרשב"א נסוג אחר מפני שהורה זקן מהר"ם ז"ל. אשר על כן כשיחתום על הכתובה בחתימת ידו, שוב אין לו שום פתחון פה לבקש תואנות לפטור עצמו מכל שעבודי הכתובה, שהרי פסק מרן להדיא בש"ע ח"מ (סי' מה ס"ג) שאם חתם בחתימת ידו אין לו שום מקום פיטור. ולא מצוי טעין קים לי היפך פסק מרן בש"ע בלי חולק.

בפסק הדין הרכושי חויב הבעל לשלם לאשה בהתאם לחוות דעת האקטואר סך של 96,000 ש"ח, סכום זה יש לקזז מהכתובה שהיא בגובה 540,000 ש"ח, משכך, על הבעל להעביר לאשה סך של 444,000 ש"ח.

מסקנה

לאור האמור בית הדין מחייב את הבעל לשלם לאשה את הכתובה במלואה, כפי הכתוב בשטר הכתובה סך של 540,000 ש"ח, מסכום זה יש לקזז את הסך שקיבלה באיזון המשאבים סך של 96,000 ש"ח. סה"כ שהבעל מחויב להעביר לאשה 444,000 ש"ח.

הרב דניאל אדרי - אב"ד

אני מצטרף לפסק הדין.

הרב אייל יוסף

אני מצטרף.

הרב דוד בר שלטון

לאור האמור בית הדין מחייב את הבעל לשלם לאשה את הכתובה במלואה, כפי הכתוב בשטר הכתובה סך של 540,000 ש"ח, מסכום זה יש לקזז את הסך שקיבלה באיזון המשאבים סך של 96,000 ש"ח. סה"כ שהבעל מחויב להעביר לאשה 444,000 ש"ח.

אפשר לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום י"ח באב התשע"ד (14/08/2014).

הרב דוד בר

**הרב אייל יוסף
שלטון**

הרב דניאל אדרי - אב"ד